Конгрес
Українських
Націоналістів

Любіть Україну!

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua 8 серпня 2006 року № 31 (143)

КАПІТУЛЯЦІЯ ЧИ СТАБІЛІЗАЦІЯ?

Завершення помаранчевої революції

Мало хто вірив, що В. Ющенко відважиться на розпуск парламенту, і, врешті, сталося те, що передбачали і чого боялися, – незважаючи на позицію більшості національно-демократичних сил, Президент подав кандидатуру В. Януковича на посаду прем'єра, при цьому змусивши регіоналів, соціалістів і комуністів підписати Універсал національної єдності, зміст якого відповідає президентській націонал-демократичній політичній програмі і прямо суперечить програмам партій у складі теперішньої коаліції. Навряд чи хтось із тих, хто стояв на Майдані, міг очікувати, що за президентства В. Ющенка можливе прем'єрство В. Януковича, – але чи справді Президент «зрадив Майдан», чи він просто знайшов найкращий вихід із ситуації? І хто в результаті виграв – коаліція на чолі з Партією регіонів, яка дорвалася до влади і в разі чого легко відмовиться від усіх своїх підписів та домовленостей, що не так давно «блискуче» було продемонстровано О. Морозом, та ініціює імпічмент Президенту? Чи Президент, який стабілізував, нарешті, ситуацію в країні, зв'язав В. Януковича Універсалом і відповідними домовленостями, невиконання яких автоматично призведе до відставки нового прем'єра? Нарешті, регіонали вийдуть із зручної опозиційної тіні, з якої вони так гарно голосили про вигадану «кризу в Україні», і покажуть народу свої реальні політичні здібності. З іншого боку, через союз з Януковичем, якого він не так давно називав «бандитом», В. Ющенко вже вкотре втратив значну частину своїх прихильників і навряд чи здобув нових, а от чи почуваються зрадженими прихильники В. Януковича? Можливо, вони гадають, що підписання Універсалу – лише «хитрий хід» їхнього політичного кумира…

Словом, оцінки президентського рішення дуже неоднозначні, хоч різко негативно оцінюють його дії лише колишні помаранчеві союзники, яких усунено від влади, – БЮТ, УНП, «Пора».

Коментар українських політологів (за повідомленнями агентств УНІАН та Інтерфакс Україна):

***Кость Бондаренко**, директор Інституту національної стратегії:* «Можна сказати, що помаранчева революція остаточно завершилась, у ній поставлено крапку, і Україна переходить до періоду стабільності».

Президент Центру соціальних досліджень «Софія» ***Андрій Єрмолаєв**:* «Якби Президент прийняв рішення про розпуск парламенту, він лишився б лідером вузького спектра політичних сил». Щоправда, зараз взагалі незрозуміло, лідером яких політичних сил є Президент, – можливо, все-таки лідером всієї країни...

Керівник «Українського барометра» ***Віктор Небоженко***, вважає, що в даній ситуації виграв Президент, оскільки Партія регіонів підписала документ, який підтверджує готовність виконувати політичний курс Ющенка».

І тільки *головний редактор журналу «Політична думка»* ***Володимир Полохало*** назвав вчинок Президента «зрадою інтересів України», хоч навряд чи він міг висловитися інакше, будучи депутатом від БЮТ.

Реакція помаранчевих

Ю. Тимошенко різко відмовилася підписувати Універсал національної єдності, назвавши його підписання «актом політичної капітуляції «помаранчевого» табору», звинуватила Президента у зраді й оголосила БЮТ політичною опозицією.

Українська народна партія також оголосила себе опозицією до антиукраїнського парламенту і відповідного

(Закінчення на 3-й стор.)

УРЯД ВІКТОРА ЯНУКОВИЧА

ПОЄДНАННЯ НЕПОЄДНУВАНОГО, СПРОБА КОМПРОМІСУ ЧИ ТАЙМ-АУТ В ОЧІКУВАННІ НОВИХ МЕТАМОРФОЗ?

Віктор Янукович – прем'єр-міністр. Посідав цю посаду з листопада 2002 до січня 2005 року.

Микола Азаров – перший віце-прем'єр та міністр фінансів. Він виграв боротьбу в Порошенка, який вимагав, що «Наша Україна», як найчисельніша фракція нового союзу, має отримати другу за значимістю посаду в уряді.

Андрій Клюєв – віце-прем'єр із кураторством паливно-енергетичного комплексу. Його призначення було безальтернативним. Він багато критикував схеми «РосУкрЕнерго», але сумнівно, чи здатен він їх поламати.Клюєв входив до активної групи переговірників із створення широкої коаліції. Будучи начальником тіньового штабу Януковича на виборах-2004, він доволі швидко порозумівся з новою владою.

Дмитро Табачник – віце-прем'єр із гуманітарних та соціальних питань. Кажуть також, що «Наша Україна» просила залишити гуманітарного віце-прем'єра для В'ячеслава Кириленка, однак той сам відмовився, демонстративно проголосувавши проти затвердження Януковича. Залишається тільки привітати Табачника – він буде куратором нашоукраїнських міністрів культури, молоді, спорту та охорони здоров'я.

Володимир Рибак – віце-прем'єр і міністр будівництва, архітектури і житлово-комунального господарства. Високе крісло відійшло ще одному давньому соратнику Януковича, який відноситься до плеяди «старих донецьких».

Іван Ткаленко – міністр у зв'язках із Верховною Радою та іншими органами державної влади. Ще один член старої команди Януковича. В його попередньому уряді він займався цими ж питаннями.

Анатолій Толстоухов – міністр Кабінету міністрів, був вірний Януковичу до останнього, коли відмовився залишати заблокований будинок уряду під час помаранчевої революції.

Михайло Папієв – міністр праці і соціальної політики. Його тандем із Януковичем два роки тому дозволив виробити одну з фішок передвиборної кампанії – підвищення пенсій. Зараз для Папієва Партія регіонів стала ближчого за рідну СДПУ(о).

Василь Джарти – міністр охорони навколишнього середовища. Начальник штабу Януковича на виборах-2006, підсумками яких лідер Партії регіонів був задоволений.

Сергій Тулуб – міністр вугільної промисловості. Представник першого призову донецьких у владу. За часів попереднього прем'єрства Януковича очолював «Енергоатом».

(Закінчення на 3-й стор.).

ДУМКА З ПРИВОДУ

ДЕПУТАТИ МАЮТЬ УКЛОНИТИСЯ ВОЯКАМ ОУН-УПА

На тижні стало відомо про урядову ухвалу щодо надання пільг воїнам ОУН-УПА на рівні з ветеранами Великої Вітчизняної. За словами колишнього віце-прем'єра В'ячеслава Кириленка, ветеранів УПА та членів їхніх сімей назагал залишилось близько 15 тисяч. « Жоден уряд упродовж 15 років умисно не розглядав цього питання, — зазначив він. — Мова йде не лише про пільги, а й про надання відповідного статусу всім учасниками військових формувань, що відстоювали волю України». Варто згадати, що 14 жовтня минулого року урядова комісія схвалила висновок робочої групи істориків, які вивчали діяльність ОУН-УПА. Зокрема, Інститут історії Національної Академії наук оприлюднив висновок про те, що «ОУН-УПА були тим військово-політичним фактором, який безпосередньо вплинув на боротьбу українського народу за суверенну державу.»

Справу можна буде вважати завершеною лише тоді, коли Верховна Рада підтримає ініціативу. Ось як коментують подальший розвиток подій політики, партійні діячі та політологи.

Голова Організації Українських Націоналістів
Микола ПЛАВ'ЮК:

Інформація про прирівняння у соціальних гарантіях вояків ОУН-УПА до ветеранів Великої Вітчизняної надійшла від попереднього віце-прем'єра з гуманітарних питань В'ячеслава Кириленка. На мою думку, вона віддзеркалює той процес, який, хоч повільно, але все ж таки відбувався в урядових колах. Спеціальні комісії довгі роки працювали над вивченням питання ОУН-УПА і намагалися знайти розв'язку тієї справи. Дослідники поза всяким сумнівом підтвердили, що українські націоналісти у форматі ОУН-УПА були активними учасниками боротьби за відновлення державності України, отже повинні бути гідно пошановані незалежною державою. Питання в тому, що Верховна Рада, котра складалася в минулому із лівих прокомуністичних і просоціалістичних сил, які пов'язували державність України лише з УРСР, відкидала цю позицію. Тому викликає повагу намагання уряду, нарешті, розв'язати справу, вказуючи на нелогічні дії Верховної Ради і обов'язок української громадськості гідно оцінити тих, хто змагався і віддавав своє життя за ту державу, де сьогодні ми живемо. Думаю, якщо мають реальне підґрунтя декларації про те, що теперішня Верховна Рада справді хоче забезпечити єдність України і бути справедливою до всіх її громадян, то слід затвердити не лише ініціативу В'ячеслава Кириленка, а й профільної Комісії, яка неодноразово давала свої рекомендації. Ми повинні виконати обов'язок, що маємо перед вже нечисленними вояками

(Закінчення на 2-й стор.)

Дорогі читачі! Передплата на газету "Нація і держава" приймається всіма поштовими відділеннями України. Інформація про газету міститься в Каталозі видань України на 2006 рік (друге півріччя). Наш індекс: 09715. Передплатна ціна: 1 місяць – 1,39 грн. 3 місяці – 4,17 грн. 6 місяців – 8,34 грн. Сподіваємося на солідарність і допомогу!

КУН В ДІЇ

ДЕ БОРОЛИСЯ ГЕРОЇ ЗА РІДНУ ВКРАЇНУ

Дмитро ЩЕРБИНА

Славетна прикарпатська земля бачила на своєму віку чимало прикладів героїчних звитяг. Семен Височан, Олекса Довбуш, Роман Шухевич і Степан Бандера–ці імена ніби віддлунюють до нас із могутніх карпатських гір прикладом відданості і жертовної любові до рідного краю. Їхній голос кличе до себе все нові й нові покоління українських націоналістів. І вони приходять. У попередньому числі ми коротко повідомляли читачів про влаштування на Івано-Франківщині вишколу для молоді Конгресу.

Табір зібрав близько сотні молодих членів та прихильників Конгресу з усієї України: від Ужгорода до Луганська, від Сум до Сімферополя.

Після урочистого відкриття табору за участю голови Всеукраїнського Братства ОУН-УПА Михайла Зеленчука, заступника голови КУН Володимира Борейчука, голови Братства ОУН-УПА Карпатського краю Фотія Володимирського, депутата Львівської обради, члена Головного Проводу КУН Романа Дідуся, голови секретаріату Івано-Франківської обласної організації КУН Романа Салиги таборовиків було поділено на три чоти, кожна з яких складалась із трьох роїв. Чоти і рої одержали свої назви, а також чотові і ройові маршові пісні.

Підйом у таборі починався о шостій годині. Після загальної збірки відбувалася руханка. На заняттях хлопці та дівчата відпрацьовували прийоми рукопашного бою, вміння влучно стріляти, марширувати тощо. Відбувались й зіткнення «стінка на стінку», в яких одна чота, імітуючи правохоронців, мала стояти на місці, а інша, завдяки вдалій атаці мала розірвати рядки «міліції». Таборовики вчили напам'ять повстанські та націоналістичні пісні. Комендант табору, керівник Молодіжної референтури КУН друг Василь Попович проводив читання лекцій з історії ОУН та УПА. Він же особисто перевіряв знання Декалога українських націоналістів у кожного таборовика.

Але чи не найбільш сакральним для кожного таборовика був похід на Батьківщину Степана Бандери у село Старий Угринів Калуського району. Хода тривала півдоби. За цей час націоналісти подолали понад 40 кілометрів. Іти доводилось важкою дорогою, через ліси й гори. Орієнтиром слугувала річка Луква. Її доводилося перетинати вбрід разів десять. Однак, попри складний маршрут, усі були в доброму гуморі. Дорогою, поблизу села Грабівці, вже неподалік від Угринева, ми побачили березовий хрест. Колись на цьому місці загинув славний полковник УПА Василь Андрусяк-«Різун». Його добре пам'ятає старенька місцева бабуся Анна Луцин. Свого часу «Різун» переховувався у неї в хаті. Геройською смертю у боротьбі з совітськими окупантами загинув і її чоловік Дмитро Луцин. Бабуся добре пам'ятає запеклі бої, які точилися в цих місцях, звірства німців та росіян. Розповідала, як комуністи спіймали її односельчанина, що мав щось із одягу синьо-жовтого кольору. Вони це почали палити, промовляючи: «Дивись, як твоя Україна горить». А він їм: «Це нитки горять, а Україна моя як була так і буде!»

Тим часом ми підходимо до Старого Угринева. Ночуємо у місцевій школі. Відчувається, що вона українська не тільки за статусом, а й за духом. На стінах, окрім державної символіки, — червоно-чорний прапор, портрет Бандери, гімн ОУН, Декалог тощо.

На ранок ідемо в Музей Степана Бандери. Поруч знаходиться пам'ятник керівника революційної ОУН. Це вже третій. Два попередні, встановлені ще за радянської влади, українофнонависники зруйнували. Збереглася однак частина хати Степана Бандери, відбудовано церкву, де правив його батько о. Андрій Бандера. У триповерховому музеї Степана Бандери представлено чимало особистих речей родини Бандери, експонати та документи з історії ОУН-УПА. На другому поверсі розміщений виставковий зал, що постійно оновлюється. Третій поверх займає конференц-зала та архівний фонд, у якому зберігаються усі експонати, які проходять через виставковий зал. У музеї розвішані й малюнки школярів з Угринева та навколишніх сіл на повстанську тематику.

Молоді кунівці у футболках з портретом Бандери та камуфляжних одностроях, співаючи повстанських та стрілецьких пісень, крокували селом маршовою ходою, тримаючи спереду синьо-жовтий та червоно-чорний прапори. Місцеві жителі привітно нам всміхалися, вигукували: «Слава Україні!», «Героям Слава!»

«Як би мені хотілося, щоб така хода колись пройшла моїм рідним Луганськом. У нас подібна акція мала б величезний розголос, – говорить друг «Дер». – Я так заздрю галичанам, що вони мають змогу з дитинства розмовляти і чути українську мову».

Поділитися враженнями про боротьбу проти радянських окупантів приїхали до нашого табору й ветерани української дивізії «Галичина» – колишній львів'янин, а нині мешканець Нью-Йорка Юрій Ференцевич та уродженець відданого Сталіним Польщі Перемишля, івано-франківець Володимир Малкош. Останній, після поразки дивізії «Галичина» під Бродами, перебрався до УПА. Потрапивши до радянського полону, з 1946 по 1956 рр. відбував покарання у Норильську. Після відбуття покарання Володимиру Малкошу не відразу дозволили оселитись у рідній Галичині. Два роки він жив у Луганську, після чого одержав дозвіл на переїзд до Івано-Франківська. За його словами, нині на Франківщині мешкають 92 колишні дивізійники.

Отже, закладено міцний фундамент, спираючись на який, можна удосконалюватися. Незалежно від того, хто звідки приїхав: з Львова чи Донецька, Тернополя чи Миколаєва, Києва чи Одеси – всі були ніби одна велика родина. Є надія, що в наступні роки, під час вишколів, вона щоразу зростатиме. Бо кожен молодий націоналіст, побувавши тут, повіз у своє місто іскорку любові до рідного краю, запаленої незборимим духом живих і полеглих захисників України. Ця іскра запалюватиме й надалі серця юних українців.

ДУМКА З ПРИВОДУ

ДЕПУТАТИ МАЮТЬ ВКЛОНИТИСЯ ВОЯКАМ ОУН-УПА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

українського революційного підпілля у формації ОУН-УПА, які заслуговують на те, щоб їх шанували у незалежній українській державі, яка збирається відзначати 15 років від часу поновлення своєї самостійності.

Маю сумніви, чи теперішній склад Верховної Ради затвердить урядову ініціативу на рівні закону, попри всі гарні обіцянки про єдність України. Але, мені здається, настав час, коли якщо не може ці речі прийняти Верховна Рада, то є ціла низка способів, як це владнати відповідними указами Президента України. Коли Президент вийшов з належною ініціативою, то нехай політичні сили, які декларують, зокрема в ході виборної компанії, прихильність до вояків ОУН-УПА, заявлять чітку і виразну позицію. Мені видається, черговий крок повинен бути за Президентом, який, маючи рекомендації Інституту історії, Міністерства юстиції, Служби безпеки, різних політичних сил, не може стати на бік тих політиків, котрі настільки пов'язані зі своїм ідеологічним минулим, що не бачать реальної дійсності. Президент повинен вийти з ініціативою і звершити той процес, який чітко і виразно заманіфестує позитивну поставу української держави до вояків ОУН-УПА.

Роман КРУЦИК,
голова Київської філії
Всеукраїнського товариства «Меморіал»:

Це всього лише матеріальна данина. А політичного визнання воїнів ОУН-УПА борцями за Україну поки що не відбувається. Його мала би всенародно зробити Верховна Рада. За нинішнього її складу годі сподіватися на щось подібне.

Володимир БОРЕЙЧУК,
заступник голови
Конгресу Українських Націоналістів:

Позиція Конгресу Українських націоналістів чітка й незмінна: всіх, хто відстоював волю України, в тому числі бійців ОУН-УПА, визнаємо борцями за незалежну українську державу і вважаємо за необхідне надати їм відповідні пільги. На мою думку, В'ячеслав Кириленко чимало зробив для того. Проект Закону «Про соціальний захист учасників національно-визвольного руху 1939–1956 років за здобуття Україною своєї незалежності», прийнятий на засіданні Кабінету міністрів, передбачає виділення з державного бюджету відповідну суму грошей для підтримки бійців за свободу на території України. То є перший вагомий крок до справедливості.

Вадим КАРАСЬОВ, політолог:

Законопроект про такі ж соціальні пільги воякам ОУН-УПА, які мають ветерани Другої світової, визрівав уже давно. Фактично цей крок унормовує і вводить у законодавче русло вже діючі ухвали місцевих органів влади з цього питання, запроваджені у західних областях України. Минулого року Львівська облрада встановила пільги вдовам і вдівцям Української Повстанської армії на рівні пільг удів учасників ВВВ. На Волині вояків УПА визнали воюючою стороною у Другій світовій війні, а її ветеранів – борцями за свободу і незалежність України. Соціально захищені бійці УПА також на Івано-Франківщині. З вищеозначених місцевих бюджетів дотуються пільги воякам УПА на оплату телефонного зв'язку, комунальних та транспортних послуг.

Очевидно, що за нинішньої ситуації в парламенті цей законопроект не пройде. Однак за певних обставин не можна виключати, що Верховна Рада буде вимушена проголосувати про надання відповідних пільг тим, хто воював проти усіх загарбників за Україну.

Підготувала Ольга ЮСЕНКО

ВІСТІ З РЕГІОНІВ

ЛЮБОВ ДО БАТЬКІВЩИНИ І ХРИСТИЯНСЬКА МОРАЛЬ

Уперше на Чернігівщині, з 27 по 30 липня, проведено націоналістичний вишкільний табір. Близько 15 юнаків та дівчат здобули військово-спортивну підготовку, пройшли політичний та ідеологічний вишколи. Протоєрей от. Євгеній (Орда) провів ряд бесід з проблем етичного виховання християнської молоді. Змагання з кульової стрільби засвідчили високий рівень підготовки молодих націоналістів, переконливо довели, що вони не тільки політичною боротьбою, але, в разі потреби, зі зброєю в руках готові боронити ідеали української нації.

Як зазначив голова Чернігівської обласної організації КУН Валерій Рябченко, виховання української молоді в дусі християнської моралі та любові до своєї Батьківщини приведе до прискорення побудови Української Самостійної Соборної Держави. Нова генерація українських націоналістів зможе втілити в життя прагнення десятків поколінь українського народу бути господарем на своїй землі, дати активний опір зовнішнім та внутрішнім ворогам.

Учасники табору висловили своє задоволення проведенням вишколом та прагнення у наступному році взяти активну участь у цій якості, але вже з більшим географічним представленням учасників.

Київська обласна організація Конгресу Українських Націоналістів з глибоким сумом сповіщає про передчасну смерть голови Згурівської районної організації КУН
БАРАН
Надії Віталіївни
і висловлює щирі співчуття рідним і близьким покійної.

Наші корпункти

Вінниця	Гусар Віталій	(0432) 32-05-03
Дніпропетровськ	Хоменко Микола	(056) 748-17-92
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Крук Микола	(0412) 44-52-32
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 32-23-48
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04497) 4-92-93
Київ	Мохналь Михайло	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луганськ	Костянтин Філімоненко	(0642) 53-96-85
Луцьк	Максимович Олег	(0332) 72-39-35, (03322) 401-98
Львів	Вовк Михайло	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Мукачеве	Ференц Петро	(03131) 2-25-45
Одеса	Парфенюк Василь	(048) 75-83-113
Полтава	Квачова Олеся	(0532) 28-053
Рівне	Кривко Ігор	(0362) 22-20-26
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Перетятько Олексій	(0542) 25-88-98
Тернопіль	Чибрас Володимир	(0352) 52-56-91
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(0552) 26-50-56
Хмельницький	Вітряний Олесь	(0382) 65-32-01
Черкаси	Гафінова Любов	(0472) 45-12-05
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

КАПІТУЛЯЦІЯ ЧИ СТАБІЛІЗАЦІЯ?

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

уряду – однак це не означає підтримку Тимошенко, яку УНП називає в числі винуватців розпаду помаранчевих сил. На думку ***Ю. Костенка***, «очікування Президента, що у такий спосіб він об'єднає Схід і Захід України, на практиці неможливо реалізувати. У парламенті немає окремої національно-демократичної фракції, яка б збалансовувала проросійські пріоритети Партії регіонів, СПУ та КПУ. Тому і парламент, і уряд поступово згортатимуть і національні, і демократичні завоювання, яких вдалося досягти за останні 15 років».

«Пора» «відлучила Ющенка від Майдану», провівши акцію чавлення апельсинів.

Реакція Заходу

У британській та американській пресі висловлюються сумніви щодо того, що Україна втримається на шляху до євроінтеграції. Політики в Берліні та Брюсселі сподіваються на продовження зовнішньополітичного курсу Ющенка і заявляють про готовність співпрацювати з будьяким урядом в Києві. Міністр Франції Ніколя Саркозі надіслав лист підтримки до Ю. Тимошенко.

Реакція Росії

У пропрезидентській фракції «Єдина Росія» вважають внесення кандидатури Януковича на посаду прем'єра логічним кроком з боку Ющенка, хоч і надто затягнутим у часі. Віце-спікер Держдуми Сергій Бабурін вважає призначення Януковича «тактичним виграшем Ющенка, що дозволить йому стабілізувати ситуацію в країні». Також, на його думку, «внаслідок конфронтації з президентом в найближчий час відставка Януковича є незворотною». Загалом у Росії політичні кола задоволені перспективою прем'єрства В. Януковича, в один голос твердячи про «стабілізацію в Україні», однак, звісно ж, незадоволені змістом Універсалу національної єдності.

Коментар від Конгресу Українських націоналістів

*Заступник голови КУН **Володимир Борейчук***: Ситуація для Президента склалася дуже складна. Він зробив усе, щоб не розпускати парламент, хоч мав на це право. Адже розпуск парламенту призвів би до нагнітання великого протистояння Заходу та Сходу: обласні ради, в яких більшість складає Партія регіонів, могли б прийняти рішення не виконувати рішення Президента, Росія б усіляко сприяла ескалації конфлікту в Україні, і ще й невідомо, як би зреагував на це нинішній парламент. Крім непрацюючого парламенту, який вже стільки часу не приймає вкрай важливі для країни закони, у нас фактично відсутні і дві інші гілки влади – виконавча і судова – уряд і Конституційний суд. І заради чого була б настільки масштабна дестабілізація становища в країні, якщо є дуже велика ймовірність, що помаранчеві сили і на повторних виборах знову не набрали б більшості?

Тому я вважаю, що в цій ситуації дуже мудрим кроком В. Ющенка було публічне проведення «круглого столу» всіх політичних сил, під час якого народ побачив вольового, рішучого Президента, який твердо відстоював ключові для України питання європейської інтеграції, єдиної державної мови, а також вимагав зберегти за собою право призначати міністрів-силовиків та міністра зовнішніх справ. Партія регіонів спочатку погодилась із умовами Універсалу національної єдності, згодом відмовилася його підписувати, після чого Президент змушений був прийняти рішення про розпуск парламенту, але в останній момент усім учасникам нещодавно сформованої коаліції вистачило глузду підписати Універсал. Що ж до Юлії Тимошенко, то я вважаю, але це моя особиста позиція, а не позиція КУНу, що її непримиренність свідчить зовсім не про «вірність Майдану», а про те, що для неї на першому місці не інтереси української держави, а прем'єрське, а відтак і президентське крісло.

Позитив об'єднання Партії регіонів і «Нашої України» в єдину фракцію в тому, що це сприяє зняттю конфронтації між Сходом і Заходом, і не втрачається час, який так потрібен для нормального функціонування країни при оголошенні базових цінностей українців офіційним політичним курсом держави. Якщо В. Янукович буде дотримуватися прийнятих домовленостей, то гадаю, що ситуація нормалізується на нашу користь. Якщо ж ні, то він скомпрометує себе перед усією країною, тому що Універсал підписувався не за закритими дверима, а на очах у всієї країни. Тепер нам, як ніколи, потрібен мир, спокій, мир і ефективна робота. Щиро кажу, що в даній ситуації я пишаюся нашим Президентом.

Навряд чи хтось із тих, хто стояв на Майдані, міг очікувати, що за президентства В. Ющенка можливе прем'єрство В. Януковича, – але чи справді Президент «зрадив Майдан», чи він просто знайшов найкращий вихід із ситуації? І хто в результаті виграв – коаліція на чолі з Партією регіонів, яка дорвалася до влади і в разі чого легко відмовиться від всіх своїх підписів та домовленостей, що не так давно «блискуче» було продемонстровано О. Морозом, та ініціює імпічмент Президенту?

Чи Президент, який стабілізував, нарешті, ситуацію в країні?

Підготувала Інна ВОЛОСЕВИЧ

УРЯД ВІКТОРА ЯНУКОВИЧА

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Юрій Бойко – міністр палива й енергетики. Поява цієї людини не вселяє особливих надій на відмову «Нафтогазу» від схеми «РосУкрЕнерго», оскільки саме Бойко був її хрещеним батьком – за часів першого пришестя Януковича.

Володимир Макуха – міністр економіки. До останнього призначення Макуха був послом у Японії та заступником міністра закордонних справ. У цьому статусі в попередньому уряді Януковича він супроводжував Азарова у засіданнях групи високого рівня по вступу до ЄЕП, а також брав участь у комісії Клюєва з питань розвитку енергетики.

Квота Олександра Мороза в уряді обмежилася двома портфелями.

Станіслав Ніколаєнко – міністр освіти. Це призначення було найбільш прогнозованим з усього уряду.

Микола Рудьковський – міністр транспорту й зв'язку. Нинішній фаворит Мороза таки зміг вибороти собі одне з найжирніших міністерств.

Квота Ющенка в новому уряді не потребує особливих роз'яснень.

Борис Тарасюк – міністр закордонних справ. Був одним із лобістів широкої коаліції, розуміючи, що змусити половину України проголосувати за НАТО на референдумі можна, тільки зробивши агітаторами за цей курс Партію регіонів.

Амбіціями Тарасюка залишається отримати у 2008 році якщо не членство в НАТО, то хоча б запрошення до Альянсу. І коаліція з Януковичем його в цьому не лякає.

Анатолій Гриценко – міністр оборони. Є ще одним прапором НАТОвського курсу України.

Роман Зварич – міністр юстиції. Також символ західного вибору України, який, втім, так і не зміг без ганьби вийти з історії про свої дипломи.

Юрій Павленко – міністр у справах сім'ї, молоді й спорту. Був єдиним претендентом на це крісло.

Віктор Балога – міністр із надзвичайних ситуацій. Балогу називали претендентом на міністра внутрішніх справ, а хоружівський друг Ющенка Михайло Дорошенко лобіював його на голову Секретаріату президента. Утім, поки він залишиться на місці українського Шойгу.

Ігор Ліховий – міністр культури і туризму. Молодий міністр і далі буде очолювати цей напрямок.

Юрій Поляченко – міністр охорони здоров'я. Кандидатура, яка не викликала заперечень ні в Ющенка, ні в Януковича.

Юрій Луценко – міністр внутрішніх справ. Бомба уповільненої дії в уряді Януковича. Напевно, таке наснитися Луценку не могло й у найжахливішому сні у проміжку між мітингами під час помаранчевої революції.

Навряд чи його затвердження міністром відбулося би без обіцянки Ющенку залишитися. Луценко може стати головною надією Ющенка у новій владі. Серед соратників Президента він перебуває на найвищій посаді у виконавчій владі, він є втіленням помаранчевих для тих, хто ще вірить у цей колір. Луценко в уряді – це парашут для Ющенка, який дає шанс зменшити каліцтва, приземляючись після останніх подій. Луценко для Ющенка – це ангел-охоронець від власних прихильників, які зараз готові роздерти президента, але пізніше можуть ще отямитися. Але Луценко – це також дуже істотний важель-противага лідерам Партії регіонів. Президенту треба було поставити на МВС людину, в якій він упевнений, що той не перейде на бік Януковича. Найбільше на цю роль підходив чинний міністр, якому є що втрачати у разі зради з донецькими – власний рейтинг.

Президенту «Шахтаря» Луценко потрібен як символ для Заходу, що в Україні відбулося примирення Майданів, а новий уряд не можна апріорі називати корупційним.

Юрій Мельник – міністр агропромислового комплексу. Це людина, тісно пов'язана з Ігорем Тарасюком, керівником Державного управління справами і курячого бренду «Наша ряба». ***За квотою КПУ*** міністром став член Української народної партії, відомої своїми антикомуністичними гаслами.

Анатолій Головко – міністр промислової політики. А це – креатура російського бізнесмена Костянтина Григоришина, який уже тривалий час співпрацює з комуністами. Минулого року Головко був заступником губернатора Запоріжжя Юрія Артеменка. Його також пов'язують з Григоришиним давні стосунки.

У підсумку, у Януковича – 12 своїх членів Кабміну (включно з самим прем'єром). Ющенко контролює 9 міністрів (вісім від «Нашої України» плюс Мельник як соратник Ігоря Тарасюка). Два соціалісти плюс людина Костянтина Григоришина, який перебуває у дуже близьких відносинах з Петром Порошенком і Миколою Мартиненком.

(За матеріалами «Української правди»).

ЛИСТ УКРАЇНЦЕВІ

«РЕФОРМИ»... ЗА РАХУНОК СПОЖИВАЧІВ?

Святослав ЯНОВСЬКИЙ,
Член Національної спілки журналістів України

Більшість громадян України непокоїть цінова лихоманка на газ, електрику, транспорт, опалення, телефон... При цьому навіть офіційно кажуть нам нині, що ціни «накручують» дорогі російські енергоносії: мабуть, можновладці забули, як вони ще вчора запевняли, що в Україні вдосталь дешевого газу власного виробництва, що саме ним забезпечуватимуть комунальні господарства, чим й убережуть українських споживачів від апетитів Кремля. Що ж змінилось нині?

Закон України «Про житлово-комунальні послуги» (пп. 7 і 8 ст. 31) визначає, що «центральні органи виконавчої влади несуть відповідальність за наслідки встановлення або регулювання цін/тарифів..., зобов'язані відшкодовувати у повному обсязі збитки...» Згідно з п. 10 ст. 78 Бюджетного кодексу після введення в дію Закону України «Про державний бюджет», органам влади та їхнім посадовим особам забороняється приймати рішення, що призводять до виникнення нових бюджетних зобов'язань, які не забезпечені бюджетними асигнуваннями на місцях... Незважаючи на Закони України, речники відомств, ніби хизуючись перед телекамерами, розповідають громадянам, у скільки разів їхні монополії підвищать ціни для населення і який «рай» настане тоді!..

Цінова лихоманка засвідчує, що суспільний організм тяжко хворий. Який же діагноз ставить влада, і які ліки пропонує?

– Тарифи у галузі ЖКГ, котру я веду, не відповідають собівартості, – сказав на одній з прес-конференцій Григорій Семчук, заступник міністра будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства. – А ціни на енергоносії постійно ростуть. Тому лише за перший квартал маємо 800 млн грн. збитків, що удвічі перевищує торішній показник. Галузь у критичному стані. Тож поки вона буде реформована, маємо підвищити тарифи. За нашими підрахунками, незабаром плата за водопостачання зросте на 14 відсотків, водовідведення – 49, теплопостачання – 114, квартплату – 46 відсотків. Для однокімнатної квартири комунальні послуги й електроенергія зростуть із 74 до 130 грн., 2-кімнатної – із 140 до 245 грн., 3-х – із 182 до 319 грн...

Директор департаменту державного соціального захисту населення Міністерства праці та соціальної політики України Віталій Мужчинін запевняє, що головним захистом громадян стануть житлові субсидії. Але для цього треба ще віднайти 1 мільярд гривень. Плануємо переглянути й мінімальну зарплату...

Отже, «захист» ще тільки планується!.. Грошей на це нема... Хіба ж не логічно було б спочатку знайти їх, а вже потім заявляти про «нові тарифи»?

– Але ж український газ та електроенергія у нас є, – долучився до розмови Мирослав Піцик, віце-президент Асоціації міст України та громад. – Чому ж підвищуємо ціни на електрику, якщо її і так надлишок: уночі ж воду спускаємо по Дніпру, а не через турбіни... Та й дешевий газ українського виробництва мав іти на потреби населення та комунальних господарств. А вся біда в тому, що половину свердловин роздано «за особливі заслуги» народним депутатам України, які й намагаються продати нам газ за цінами такими ж високими, як і на російський газ. Тим часом сподіватися на те, що місцеві бюджети знайдуть кошти, щоб перекрити цей шалений ріст цін, не доводиться. Сталося б це підвищення напередодні бюджетного року, то ще можна було б на щось сподіватися.

У скрутній ситуації, що склалася, мала б сказати своє слово держава. А що ж мають від неї громадяни? Лише різні точки зору на проблему, яка дамоклим мечем нависає над кожним громадянином.

Десятиліттями якість послуг, котрі надають ЖЕКи та їм подібні контори, – украй низька! А ціни невиправдано високі. Але сподіватися, що прийде інвестор, і ситуація кардинально зміниться, не варто. Інвестор дбатиме насамперед про свій гаманець!.. Замінити ЖЕКи на приватні фірми? Та хіба проблема у тому, хто власник, чи в людях, які там працюватимуть? Проблема – у законах! У їх невиконанні та недотриманні. У повній незахищеності споживача, як від сваволі та бездіяльності ЖЕКів, так і від майбутнього приватника. Адже понині держава захищає не споживача, а чиновника в ЖЕКу.

Чому взагалі тарифи такі, а не інакші? Чому платимо за опалювання, а в квартирах взимку замерзаємо? Тому, що сусід не платить? Ні! Причина у тому, що теплоносій можна нагріти до 90С, а можна і до 70С, поклавши різницю вартостей послуг у власну кишеню!..

А спробуйте добитися правди у чиновників! Ходитимете тижнями, допоки не набридне... Нині ЖЕКи «навчилися» нараховувати на одного мешканця у місяць 10 куб. лише холодної води... Якщо у сім'ї 3—4 особи, «приварок» буде вражаючим: не перетворюємо ж ми свої квартири на басейни! У чиїх кишенях осідає «приварок» — неважко здогадатися! А держава надає субсидії для малозабезпечених громадян, їх – мільйони... І йдуть державні кошти на сплату «дутих» рахунків ЖЕКів!

А чому споживачів змушують реконструювати водогони та інші мережі через введення нових тарифів? Хіба вони стануть їх співвласниками?

У 1995 р., прикриваючись такими ж гаслами про реформу галузі, у житлово-комунальному господарстві було у кілька разів збільшено тарифи. Що з того вийшло? Безкінечні черги за субсидіями, у яких пенсіонери непритомніли. Сам закон про субсидії недолугий: він десятки разів допрацьовувався; чиновники на місцях крутять ним, як забажається. Тому трапляється і таке: багаті за хабарі одержують субсидії, а бідні – ні! Наслідок: замість бажаного результату – понад 7 млрд грн. безнадійних боргів по галузі.

Чималі кошти витрачаються на зарплати, кабінети й офіси, оргтехніку – для полчищ чиновницького люду у відділах субсидій в усій державі, які перегортають десятки папірців, щоб надати кількагривневу субсидію пенсіонеру. І напрошуються сумні думки: чому ж і нинішній владі любо, коли озлидніла людина (а такою зробила її сама держава), стоптує останні черевики по кабінетах? Чому і досі чиновники, яких інфікувала стара система, не вилікувалися від радянських бацил? Схоже, у високих кабінетах обмаль часу, щоб забивати свої мудрі голови думками про такий дріб'язок, як народ, тож одним розчерком пера піднімаються тарифи на тій надуманій підставі, що такий захід якимсь дивом врятує безнадійно хвору галузь. Але нічого доброго не дійдеться наш народ від чиновницьких маніпуляцій, допоки сам не наведе порядок у країні.

ЧИТАЦЬКА ПОШТА

У КАЛАМУТНІЙ ПОВЕНІ СУРЖИКУ

Доброго дня, шановна редакціє!

Пише вам постійний читач «Нації і держави» з м. Кременчука, що на Полтавщині. Наш край захлинається у невпинній повені зросійщення. А найгірше те, що українське населення як міста, так і села навіть не намагається чинити спротив. Міщани всі розмовляють суржиком з перевагою російських слів, а селяни – з перевагою українських, однак все одно то є суржик. Міський політехнічний університет теж нічим не тішить. Майже всі викладачі розмовляють російською.

До речі, я в цьому «універі» навчаюся на першому курсі, мені 18 років. Як набридло вже бачити нахабність одних і безвольність інших!

Прошу Вас: надрукуйте, будь-ласка, у газеті мою адресу з прізвищем. Можливо, мої ровесники із Західної України, а то й з інших регіонів захочуть листуватися.

І ще одне прохання: якщо можна, надрукуйте мій лист в одній з серпневих чи вересневих газет, бо я продовжив передплату лише з серпня.

Дяка Вам за вашу роботу!
Слава Україні!

Ігор МИХАЙЛЕНКО
Адреса:
39600
Полтавська область,
м. Кременчук,
вул. 29 Вересня, 13, кв. 102

І ПОКЛИК, І ОБОВ'ЯЗОК

Не можу знайти слів, щоб передати подяку колективу за прекрасну працю.

«Нація і держава» – це щось велике, це любов до України, це ідея, це поклик і обов'язок, це, зрештою, святе слово – «місія». Я дуже вдячна за вашу працю. Живіть на благо матері-України, Господь завжди буде з Вами.

Тільки ніколи не хваліть себе, нехай це роблять інші.

Ярослава Володимирівна,
50 років,
м. Тернопіль

Скільки живу, стільки до безтями люблю свою Україну.

КОНТРОВЕРСІЇ

МОВЧАННЯ ЯГНЯТ

Олег КРИШТОПА

Мало хто задумується над тим, чому радянська система педагогіки – педагогіка колективізму – так швидко прижилася у світі. Ці виструнчені у військові шереги – «по два, за ручку» – дошкільнята, шкільна уніформа, хакі, роби, ланцюжок вимушених трудоголіків на прохідній, черга в Макдональдс, метро...

Існує кілька видів натовпу. У натовпі звичайний індивід має оманливе відчуття захищеності. Найспокусливіший для мене натовп – революційний. Раптове боже вілля, спрямоване на руйнування, яке вже неможливо спинити. У такому натовпі в людях просочуються назовні найкращі з їхніх тваринних інстинктів. Проте й таким натовп стає лише під сопілку майстра з міста Гаммельн. Технології маніпулювання на початку XXI століття сягли апогею. Маніпулюють навіть маніпуляторами.

Найтрагічніший і найжалюгідніший вид натовпу можна побачити у попсових фільмах про Другу світову війну. Двоє озброєних конвоїрів вермахту ведуть на забій кілька тисяч євреїв. «По два, за ручку». Перед тим було два вибіркових постріли в чоло. Тіла залишились лежати на вулиці. Решта покірно йдуть. Вони знають, що будуть заковтнуті не вагонами, а Хроносом, і все одно йдуть. Мовчки й понуро. Анаконда поїзда роззявила для них свою гіпнотичну пащеку. У цьому натовпі надто багато індивідуальностей. Кожен із них розуміє, мав би розуміти, що йти далі означає вірну смерть, а кинутися на конвоїра купою – можливість врятуватися бодай комусь. Але смерть не зараз не така страшна, як вже. І вони мовчки йдуть.

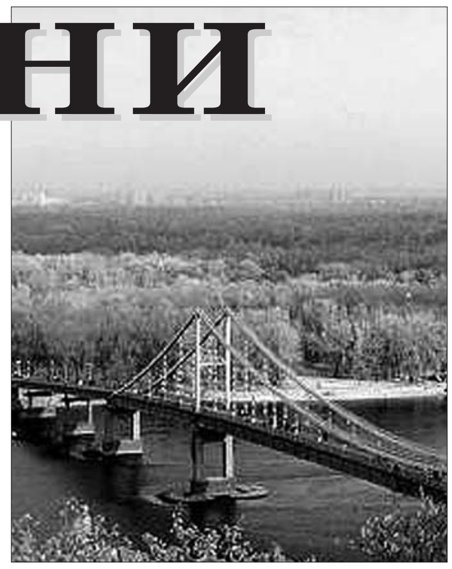
Я вже бачу ці кадри, які вартують Оскара у купі з пальмовою гілкою в зубах у ведмедя. Як вони йдуть – у реальному часі, всю дорогу. У – іронічна банальність – гробовій тиші. Лиця кожного. Видно, як стрясаються при ходьбі мускули лиця, їхні риси стають подібними. Кожне наступне обличчя все більше нагадує попереднє. Але їх спотворює не страх смерті, а приреченість. Конвоїри залишились далеко позаду, вони закинули автомати за плечі, прикурюють. Юрба уже чекає в черзі до газової камери. Заходять слухняно і мовчки. За руки, по двоє...

Сьогодні... Саме час у чергове вийти на вулиці, взятися за руки, стати по двоє і дружно рушити в напрямку глобалістичного маніпулятивного майбутнього. Приємної подорожі.

ПОЗИЦІЯ

ШЛЯХ ДО ОМРІЯНОЇ УКРАЇНИ

Позбуття колоніальної залежності, орієнтація на внутрішній ринок, побудова інтелектуального суспільства

Протягом майже усіх 15 років незалежності громадянам України безперервно насаджується шкідлива думка: в раптовому погіршенні добробуту народу винна, мовляв, наша незалежність, розпад колишнього СРСР, розрив зв'язків із братніми слов'янськими народами. Однак подібні твердження є настільки ж істинними, наскільки істинним є твердження про те, що не собака крутить хвостом, а хвіст собакою.

Андрій ТКАЧЕНКО,
заступник голови Запорізької обласної організації КУН,
кандидат економічних наук

КОЛОНІАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Насправді ж наші економічні негаразди й нинішнє злиденне життя – наслідок тієї економічної політики, яку проводили попередники Президента Віктора Ющенка. Саме через попередню пострадянську владу, незважаючи на те, що Україна обрала ринковий варіант розвитку, її економічна політика виявилася відірваною від принципів ринку й інтересів народу. Те, що відбулося – це були не реформи в інтересах народу, а цілковите цинічне нехтування його інтересами. Так зване реформування здійснювалося без будь-якої спроби врахувати інтереси пересічного громадянина, його сподівань. Натомість інтереси нашого північного сусіда, який не лише не приховує своїх агресивних намірів, а й відверто висуває все нові й нові територіальні претензії до України, враховувалися якомога повніше, поряд із інтересами так званого СНД.

Свої проблеми кожна незалежна країна повинна вирішувати, керуючись інтересами своїх громадян. Ми натомість купуємо в Росії енергоносії за цінами вище світових, виробляємо продукцію, а потім цю продукцію відправляємо до Росії, але, в кращому випадку, за її собівартістю (дуже часто – нижче собівартості).

Намагання «задобрити» колишнього колонізатора й потенційного агресора шляхом надання йому можливості фактично безкоштовно (або значно нижче світових цін і тарифів) користуватися нашими залізницями, автомобільними шляхами, нафтота газопроводами, аеропортами, морськими портами, нашим повітряним простором тощо обертається для України економічною катастрофою. Якби ми проводили таку політику, яку провадять стосовно Росії країни Балтії (Естонія, Литва, Латвія), то, як показують розрахунки, не ми б були винні Росії, а вона повинна була б додатково до поставок у нинішніх обсягах газу, нафти тощо щорічно сплачувати майже сім мільярдів доларів, враховуючи плату за перебування на нашій території її військових баз (за що теж потрібно платити за світовими цінами).

Однак, не захищаючи власні економічні інтереси, Україна лише на транзиті нафти та газу втрачає більше двох мільярдів доларів на рік. До того ж, близько п'яти мільярдів доларів щорічно ми втрачаємо внаслідок безкоштовного використання нашої території російськими військовими базами. Подібних прикладів такої недалекоглядної і катастрофічної для України політики «умиротворення» колонізаторів можна навести скільки завгодно.

Протягом останніх років в економіці України відбулися надзвичайно негативні структурні зміни, котрі призвели до збільшення частини проміжних продуктів (електроенергетика, нафтогазова, вугільна промисловість, чорна металургія) в загальному обсязі виробництва з 38,2% в 2000 році до майже 60% у 2005 році, внаслідок чого навіть порівняно з 1990 роком економіка «незалежної» України набула ще більш чітко вираженого колоніального характеру. У кого нині може бути сумнів, що «незалежна» Україна в економічному (і відповідно в політичному) плані – це типова колонія?

Нині «тіньова» економіка в Україні складає більше 50% нашого загального виробництва, а корумповані можновладці роблять усе, щоб створити сприятливі умови для подальшого переливання коштів із легальної економіки в тіньову, щоб збільшити доходи мафіозних структур.

Одночасно громадян України обережно (в різних формах) безперервно переконують у безперспективності розвитку своєї власної національної економіки, крутять «стару платівку» про те, що, мовляв, нам для нашого щастя конче й негайно необхідний якийсь економічний союз – із Росією (колишній колонізатор хоче нас ощасливити), іншими країнами СНД тощо.

Дійшло до того, що громадянам України колишній колонізатор та його «п'ята колона» в Україні намагаються вбити в мізки, що, мовляв, узагалі немає ніякої української мови та України, а є лише малоросійський діалект та Малоросія, а українці – це навіть не нація!

Нині, як і раніше, майже 70% виробничих потужностей української економіки продовжує працювати на виконання замовлень військово-промислового комплексу, зокрема, того ж таки російського. При цьому питома вага товарів народного споживання в промисловості України складає менше 25%, тоді як забезпечення економічної та політичної незалежності держави вимагає збільшити цей показник мінімум утричі. Головним ринком України для наших національних виробників має бути саме наш національний український ринок, а головними покупцями наших українських товарів повинні стати саме громадяни України. Тому ми маємо, перш за все, орієнтуватися на наш внутрішній ринок та на задоволення потреб наших громадян. І не потрібно нас лякати, що, мовляв, ніхто не чекає наших товарів на світовому ринку, і якщо ми не вступимо до якогось економічного союзу з колишнім колонізатором, то втратимо ринок у Росії тощо.

Замовчується також той факт, що Росія та інші країни колишнього СРСР намагаються нав'язувати економічно невигідні для України угоди, які приносять лише збитки. Нинішня економічна політика гальмує та підриває наш вихід на свій український внутрішній ринок, консервує нашу технічну та технологічну відсталість і подальшу залежність від колонізаторів. І цю колоніальну лінію ще з 1991 року закладено в політику владних структур України: народові кажуть про інтеграцію України в європейські та міжнародні процеси, а фактично, піддаючись економічному та політичному тиску колонізаторів, уже втягнули Україну в так звану міжпарламентську асамблею СНД, об'єднану систему протиповітряної оборони, а нині досі існують програми втягнення України в економічний союз у рамках СНД.

У дійсності такий союз означає втрату нашої державної незалежності та перетворення України в один із суб'єктів Російської Федерації з усіма наслідками.

Тобто знову повезуть українців у мордовські та соловецькі табори, знову підуть в Україну цинкові труни з українськими хлопцями, яких пошлють захищати «спільні кордони СНД» або відвойовувати Кавказ «для єдиної і неділимої». Не виключено, що якийсь Лужков, Жириновський чи інший політичний блазень, що може дорватися до влади в Росії, захоче реалізувати сталінсько-беріївську ідею про виселення українців за Полярне коло.

Зрозуміло, що поки будемо сидіти на одній нафтовій та газовій трубі та доки будемо в 7–8 разів більше витрачати енергоносіїв на одиницю кінцевого продукту, ніж потрібно, до тих пір і ринки будуть мати для нас якийсь сенс. (Поки ми діємо всупереч здоровому глузду). А лишень почнемо діяти як нормальні господарі, орієнтуватися передусім на потреби України та українців, то нам цей ринок буде ні до чого.

ШЛЯХ ПОДОЛАННЯ КРИЗИ: ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА УКРАЇНА

Україна має всі необхідні передумови для того, щоб до 2010 року повністю здолати нинішній кризовий стан і побудувати могутню державу. Для цього, однак, необхідно надзвичайно чітко сформулювати саму ідею української мрії, те, до чого ми повинні прагнути. Найважливішою метою державного і господарського управління в Україні повинна стати підтримка здатності національної економіки до інноваційного розвитку й ефективного використання найновіших технологій. Для повнішого й глибшого розуміння значення цього процесу, метою якого є вихід України з економічної кризи, зокрема, дуже важливо врахувати, що поразки економічних реформ безпосередньо пов'язані саме з неспроможністю суспільства забезпечити потік науково-технічних інновацій, опанування та поширення нових технологій. Саме спрямованість нашого суспільства на досягнення в перспективі технологічного лідерства буде самоорганізовувати й самостверджувати економічну модель української економіки.

У свій час Японія, Південна Корея та інші «тигри» й «дракони», на приклад яких наші політики й реформатори часто посилаються, саме 50% інвестицій виділяли для розвитку науки та освіти, а не направляли на фінансування та підтримку підприємств-банкрутів.

Японія, наприклад, ще в 1989 році за обсягом валового національного продукту випередила колишній СРСР і вийшла на друге місце в світі після США. Але, мабуть, не багатьом нашим громадянам відомо, що близько 90% дорослого населення Японії має вищу освіту, а японський учитель, науковець, інженер, на відміну від українського, отримує у декілька разів вищу заробітну плату порівняно з навіть найбільш висококваліфікованим робітником. Японські вчителі взагалі належать до 25% найбільш високооплачуваних фахівців. А ми все ніяк не можемо позбутися хибної марксистсько-ленінської догми, що нібито багатство створює «пролетар», а тому й досі платимо останньому нерідко значно більше, ніж учителю, науковцю та інженеру. До речі, жодна з інших країн світу не робить подібних дурниць.

Науково-технічний прогрес кардинально змінив зміст світової торгівлі – в ній сьогодні пріоритет належить обміну науково-технічними досягненнями, який все більше витісняє готову продукцію. Тому в нинішніх умовах Україні слід організовувати на ліцензійній основі взаємовигідний обмін науково-технічними розробками, винаходами та промисловими зразками. Доцільно також розвивати такий вид промислової кооперації, за якої в обмін на дефіцитні сировинні ресурси Україна могла б отримувати наукоємкі та ресурсоощадні технології.

Радикально змінив науково-технічний прогрес і зміст самого поняття конкурентоспроможності країни на світовому ринку, котра, в першу чергу, стала залежати від здатності країни генерувати та швидко опановувати інновації. На жаль, інфляційний процес, постійна зміна господарського законодавства, некомпетентна промислова політика затримали багато інноваційних проектів в Україні. Хоча нині спостерігаються й деякі позитивні зрушення в цьому процесі.

В Україні основний технологічний науковий потенціал був сконцентрований у військовому секторі економіки, який практично не сприяв добробуту людей, і тому сьогодні при переході до ринкових відносин і виведенні на перший щабель пріоритетів мирних потреб суспільства гостро постала проблема передачі високих технологій у цивільне виробництво.

Безперечно, що в сучасних умовах в Україні дуже важливо надання державної підтримки інноваційної діяльності підприємств, виходячи як із параметрів наукомісткості й конкурентоспроможності виробництва, так і параметрів техніко-економічного рівня продукції, її якості та експортабельності. При цьому нині було б ілюзією ставити масштабне інноваційне завдання широкого виходу на світовий ринок наукомісткої (наукоємкої) продукції з метою отримання валюти. Однак саме цей намір займає одне з чільних місць і в структурі економічної політики, і в мисленні керівників різних рівнів, хоч зрозуміло, що в сучасних умовах націлювати наші підприємства виходити на світовий ринок за будь-яку ціну є не що інше, як прирікати їх на економічно катастрофічний демпінговий шлях.

Адже нині, щоб захопити хоч найменшу частку західного ринку, потрібні не лише неординарні зусилля, й результати дійсно світового рівня. А такий прорив, особливо спочатку, виходячи з сучасного стану української промисловості просто неможливий.

Усе це свідчить про те, що нині, розробляючи інноваційну політику України, не можна починати з орієнтації на завоювання зовнішніх ринків. Економічною метою інноваційної політики має стати спершу наповнення нашого внутрішнього українського ринку наукомісткими товарами світового рівня, а після цього вже вихід на світовий ринок.

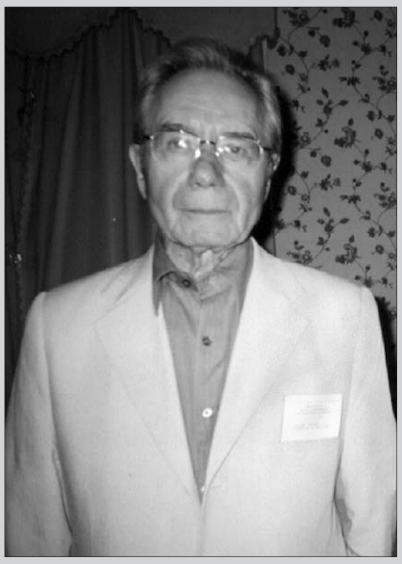
Конкурентоспроможний рівень наукомісткої продукції, як показує досвід країн, що динамічно розвиваються, є підсумком проходження, так би мовити, стадії «учнівства», на якій створюється така продукція фірм-піонерів інноваційного процесу, яка ще є масовою на ринку, але вже застарілою стосовно впроваджувальної найновішої. Провідні інноваційні фірми «покидають» традиційний ринок і дають можливість конкурентам «вийти» на нього шляхом поліпшуючих інновацій. Цим у свій час дуже успішно скористались Японія і нові «економічні тигри» для завоювання міжнародних ринків трудомісткої продукції. У результаті був створений науковий і промисловий потенціал, який дав змогу цим країнам успішно конкурувати в сфері високих технологій із передовими фірмами на світовому ринку.

Пріоритетним для України є випуск тих видів продукції, де вона поки що стоїть на передових науково-технічних позиціях. Це – ракетно-космічна техніка, авіація, нові конструкції газових турбін, вироби порошкової металургії, зварювальні й композиційні матеріали та інше.

(Закінчення в наступному числі)

Нещодавно в Іллінойському університеті (Урбана-Шампейн, США) відбулася двадцять п'ята міжнародна конференція з української проблематики. Подібні заходи влаштовуються за Українською науково-дослідною програмою (УНДП), що здійснюється при цьому університеті в рамках Літньої лабораторії Центру дослідів Росії, східної Європи та Євразії.

Детальніше про Українську науково-дослідну програму Іллінойського університету, власне влаштовування щорічних міжнародних українознавчих конференцій, йдеться в інтерв'ю, яке дав для нашого часопису один з фундаторів цього проекту, член наукової ради, професор Манітобського університету (Вінніпеґ, Канада) Ярослав РОЗУМНИЙ.

УСПІШНЕ Й УНІКАЛЬНЕ

ДЖЕРЕЛА Й ТЛО

– Пане Ярославе, які передумови започаткування проведення подібних конференцій?

– Почну, мабуть, з того, що двадцять п'ять кількаденних, а то й цілотижневих щорічних відкритих обговорень різних аспектів українознавства в широкому сенсі – явище унікальне не тільки в житті української діаспори, а й материка.

Ці конференції відбуваються далеко поза Україною, без компактного людського масиву та мовного й побутового середовища. Тому все, що в такому контексті робив культурно свідомий іммігрант, робив він із потреб збереження своєї гідності та з почуття відповідальності перед народом і своїм корінням.

Маємо на думці, в першу чергу, вирваних з України Другою світовою війною біженців, переважно політичних, бо якраз вони стали тією головною силою культурного й суспільного руху в діаспорі 1960–1980-х років.

Це були переважно професійні люди – вчені, культурні діячі, митці, особи суспільно активні під різними окупаціями України, студенти університетів, тисячі середньошкільної молоді, національно свідомі робітники й селяни, члени українських армій та політичного резистансу на батьківщині. Люди, що знайшлися поза межами своєї землі, рятуючи себе фізично; люди, які, якби не така небезпека, своєї батьківщини ніколи не покидали б. Своїм соціальним складом, віком, професією, спільною мовою й побутом вони творили мікросуспільство, що не лише бажало залишитися собою, а й міняти політичні симпатії американців і канадців до свого вчорашнього союзника – СССР, який був потенційною небезпекою для вільного світу.

Це була найчисельніша еміграція й, без сумніву, найбільше й найдовше переслідувана на власній землі, а на Заході найбільш активна й зорганізована. Після війни ці втікачі взялися до реалізування своїх можливостей, засновуючи громадські, мистецькі, літературні, освітні й наукові структури: в Мюнхені університет і фахово-промислові вищі школи, Українську вільну академію наук, відновлено працю Наукового товариства ім. Шевченка, театри, хори, спортові організації тощо. Почато видавання газет різних політичних угруповань та віровизнань; публікації наукових монографій, літературно-мистецькі журнали та започатковано працю над Енциклопедією українознавства.

Упродовж кількох років існування таборових скупчень понад 200 тисяч українських утікачів, що опинились у Німеччині, Австрії та Італії, було виявлено весь творчий, організаційний і комерційний потенціал, і цю динаміку перевезено за океани, особливо до США, Канади й Австралії.

Я зупинився детально на цьому не тому, щоб зодягати цих людей у героїчні шати, а тому, що ця еміграція бути інакшою не могла.

ФУНДАЦІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

– І вже згодом українська діаспора заговорила про себе на повен голос?

– Важливою фазою в житті цієї еміграційної хвилі було організування тривкої фінансової бази – фундацій для розвитку й закріплення українознавчих студій і наукових дослідів в інститутах і кафедрах.

Це була далекосяжна візія, в основу якої покладено тезу – не розраховувати на тривалу підтримку університетських бюджетів, а стати фінансово незалежними. Тож коли в університетах відбулися бюджетні обмеження, а з ними зменшення й подекуди закриття «дефіцитних» програм, відповіддю на це стали фундації при вищих навчальних закладах, що базувалися на пожертвах української громади.

Зауважу, що для нагромадження коштів на «національні цілі» 1970-і й початок 1980-х років був дуже пригожий час. Поперше, матеріальний стан еміграції, після початкових труднощів, дещо піднісся; подруге, в Україні посилилось переслідування, арешти й заслання української інтелігенції; й по-третє, українська північноамериканська діаспора переживала тоді «золоту добу» своєї ролі й свого місця в країнах поселення, особливо в Канаді. Тут український студентський рух був на вершинах своєї громадської й політичної заангажованості. Українці очолили так звану «третю силу» в Канаді, й під тиском канадських українців було введено в Канаді закон багатокультурності. Отже, з таких почувань випливали й живилися українські культурні почини й досягнення в діаспорі.

– Цікаво було б довідатися бодай про деякі з них.

– Першою, хоча й не університетською, а культурно-громадською, була канадська Фундація Тараса Шевченка. У липні 1962 року Конгрес українців Канади (тоді Комітет) відклав $30 000 зі збірки фондів на пам'ятник Шевченкові у Вінніпезі та створив окремий основний фонд, який став зародком Фундації. 21 листопада 1962 року сенатор Іван Гнатишин, посол до канадського парламенту Микола Мандзюк та сенатор Павло Юзик запропонували інкорпораційний акт («An Act to Incorporate the Ukrainian Canadian Foundation of Taras Shevchenko»), що 22 липня 1963 року був схвалений парламентом Канади. Нині фінансовий стан Фундації (її майно) становить $7,311,881. З відсотків цієї суми підтримуються різні галузі українського культурного життя в Канаді, включно з фінансуванням українознавчих наукових дослідів.

Наступним був Гарвардський проект. За почином українських студентів Америки й на громадській пожертві у червні 1973 року створено Український науковий інститут Гарвардського університету (УНІГУ) з трьома кафедрами: історії (1968), літератури (1973) та мовознавства (1973). Завданням інституту було підтримувати досліди, публікації й навчання українознавчих предметів в університеті.

1971 року в рамках Гарвардської літньої школи УНІГУ почав влаштовувати навчання предметів з української проблематики. Крім літніх курсів, певний час при інституті відбувалися наукові конференції як україномовний форум для професорів та бібліотекарів Америки й Канади.

У липні 1976 року за ініціативи Канадської федерації українських підприємців і професіоналів при Альбертському університеті засновано Канадський інститут українських студій (КІУС). До завдань цього інституту належало виділення дослідних ґрантів, публікації, стипендії, семінари й принагідні конференції. Крім цього, Інститут координує наукову діяльність та заохочує програми з українським змістом у канадських університетах та двомовних програмах канадських початкових і середніх шкіл. Головним проектом КІУС була п'ятитомна англомовна енциклопедія України, складена на базі другого тому Енциклопедії українознавства, т. зв. гаслової, що складається з 10-ти книг (з'явилася за редакцією Володимира Кубійовича).

Що ж до Іллінойського університету, то українознавча програма в ньому тісно пов'язана з діяльністю Дмитра Штогрина. Як абсольвент бібліотечної школи Оттавського університету і як докторант (а згодом доктор) славістики того ж університету Дмитро Штогрин прибув до Урбани-Шампейна 1960 року на посаду бібліотекаря. Тут разом з колегами Лоренсом Міллером і Ралфом Фішером він почав розбудовувати слов'янську секцію. 1964 року доктор Штогрин став головою Відділу каталогізування в слов'янській і східноєвропейській секції і залишився на цій посаді до 1985 р., а від 1985 до 1995 був заступником голови цього відділу.

За час його адміністрування слов'янська й східноєвропейська секція зросла з 10 тисяч до приблизно 800 тисяч монографій та періодичних видань і стала третьою найбільшою колекцією на континенті. А українська секція збільшилась до 70 тисяч томів. На сьогодні вона є однією з найбільших колекцій поза межами України. Для дальшого розвитку й збільшення української секції Дмитро й Євстахія Штогрини оформили окремий «Вічний фонд» їхнього імені.

Присутність доктора Штогрина в цьому університеті позначилася також на збільшенні української секції при Відділі слов'янських мов і літератур. Навчання української мови в Урбані-Шампейні почав професор Курт Кляйн 1963 року. 1972 року професор Штогрин впроваджує та вчить додаткових сім предметів – мовних, літературних та семінар. А 1993 року започатковує курс української культури, який веде донині з допомогою асистента-докторанта Володимира Чумаченка.

УКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРОГРАМА

– З вищевикладеного стає зрозуміло, що формат, в якому працювали сподвижники українознавства в Іллінойському університеті, став для них «тісним». І тоді…

– За ініціативи Дмитра Штогрина й підтримки його колеги Богдана Рубчака з Чикаго й Ралфа Фішера (директора вже згаданого Центру) 1984 року було створено Українську науково-дослідну програму (УНДП) з наміром заснування постійної кафедри українських студій. Першим головою програми був обраний Дмитро Штогрин.

З метою успішного й постійного планування щорічних конференцій створили наукову раду, до якої запросили Любомира Винара (Кентський університет), Івана Ґоловінського та Івана Фізера (Ратґерський університет, Нью-Брансвік), Асю Гумецьку (Мічиганський), Тараса Гунчака (Ратгерський, Нью-Арк), Василя Маркуся (Лойольський, Чикаго), Дейвида Марплеса (Альбертський, Едмонтон), Ларису Онишкевич (Пристонський дослідний форум), Ярослава Розумного (Манітобський, Вінніпеґ), Леоніда Рудницького (Лясаль, Філядельфія), Володимира Стойка (Мангаттен коледж, Нью-Йорк) та Юрія Шевельова (Колумбійський університет, Нью-Йорк).

– Але ж на фінансування подібних заходів потрібні були відповідні кошти.

– З цією метою створили Фундацію розбудови українських студій в Іллінойському університеті в Урбані-Шампейні і Чикаго. Засновниками були професори-українці Іллінойського університету та спеціалісти й культурні діячі міста Чикаго. Головним стимулом до виникнення цього важливого компонента українознавчого напряму в Іллінойсі була діяльність Української науково-дослідної програми. До заснування фундації розбудови програму частково підтримував Іллінойський університет та деякі українські фінансові й наукові інституції, зокрема Перший Український федеральний ощадний банк «Певність» у Чикаго, Фундація «Спадщина», Українська федеральна кредитова каса «Самопоміч» у Чикаго, Фундація Українського вільного університету в Нью-Йорку та інші інституції і приватні особи. Але для влаштовування щорічних міжнародних конференцій, фінансування української програми та допомоги у розбудові української книгозбірні в університеті потрібна була солідніша фінансова база. Фундацію донині очолює великий прихильник та меценат іллінойського проекту Раїса Братків з Чикаго. Разом зі своїм чоловіком Володимиром вони також фінансують видання науково-дослідної програми.

Дуже важливою для праці українознавчої програми в Урбані-Шампейні, особливо для розміщення великого числа учасників конференцій, є Літня дослідна лабораторія, яка триває майже два місяці. І конференції відбуваються якраз у рамках цієї лабораторії. Ґранти, які Центр дослідів Росії, Східної Європи та Євразії виділяє учасникам Літньої лабораторії, дозволяють безкоштовно проживати учасникам конференцій в університетських гуртожитках. Крім того, гості мають можливість користуватися послугами університетської бібліотеки.

Немаловажну роль у реалізації програми відіграють її співробітники – доповідачі й учасники конференцій. Навколо іллінойського проекту об'єднався гурт колишніх колеґ зі студій у Європі, а згодом в Америці й Канаді, що пізніше стали викладачами українознавства та споріднених дисциплін. Цей гурт створив неформальне коло людей, подібних не лише за професійними уподобаннями й інтересами, а й громадським тяжінням. І якраз це стало цементуючим чинником групи. Це – історики, літератори, мовознавці, соціологи, психологи, політики, теоретики й практики, що бачать науку не абстрактним кабінетним заняттям, відірваним від пульсу щоденного життя, від інтересів довкілля, а його частиною. Це люди різних поглядів, і смаків, але об'єднує їх україноцентричне, чи, як сьогодні кажуть, етноцентричне бачення й повне поваги ставлення до своєї дисципліни й народу, якому ця дисципліна належить.

Хочу ще додати, що приваблювала й приваблює сюди не штивна, не претензійна, а вільна академічна атмосфера, яку створює присутність цікавих доповідачів, гостей та університетський «ландшафт» цього міста. Все це прив'язує до цих щорічних імпрез, і вони стають потребою.

ДВАДЦЯТИП'ЯТИЛІТТЯ

КОНФЕРЕНЦІЇ В УРБАНІ-ШАМПЕЙНІ

– Тепер, очевидно, саме час поговорити про самі міжнародні конференції.

– Для широкої дослідницької й видавничої українознавчої праці в Іллінойському університеті не було ані достатнього персоналу, ані необхідної фінансової бази. Тому свою діяльність Українська науково-дослідна програма зосередила на авдиторній чи курсовій програмі та на конференціях. Викладацька програма проводиться в рамках університетської програми, а конференції – вищезгаданої Літньої дослідної лабораторії та при додатковій допомозі чиказької Фундації розбудови українських студій.

Отже, 24–28 червня 1982 року, за ініціативи професора Дмитра Штогрина, відбулася перша конференція на тему: «Українська література в двадцятому столітті». До програмової комісії входило троє професорів: Юрій Луцький з Торонтського університету, Богдан Рубчак – з Іллінойського в Чикаґо й Дмитро Штогрин – з Іллінойського в Урбані-Шампейні.

Щодо мови конференцій, то між 1982–1989 роками головним чином вона була англійською. Молодшим легше було цією мовою комунікувати, а по-друге, хотілося ці конференції зробити доступними англомовному слухачеві. Із зростанням після 1989 року чисельності доповідачів з України стала переважати мова українська.

– Що можна сказати про тематику конференцій?

– Якщо перейти до статистики, то зауважу, що за 25 років у конференціях в Урбані-Шампейні узяло участь понад 3 тисячі осіб. Було виголошено понад 1255 доповідей, з них українською – 918, англійською й іншими – 341. Із загального числа усіх доповідачів 1152 було українського походження, решта – неукраїнського.

Найбільше (близько 240) доповідей виголошено з історичної проблематики. Після історії найпопулярнішою була літературна проблематика (понад 220). Як виказує статистика цих двох ділянок (історії й літератури), доводиться стверджувати, що нашу увагу найбільше привертало XX сторіччя або своєю часовою близькістю, або своїм трагізмом.

1990 року відбулася перша конференція на тему стосунків української діаспори з Україною. А вони змінилися, коли в подібних заходах почали брати участь Іван Дзюба, Григорій Кочур, Микола Жулинський, Святослав Караванський, Іван Драч, В'ячеслав Брюховецький та інші.

У роках 1995 й 2004 були повторені конференції з питань стосунків діаспори з Україною. Обидві сторони почали собі придивлятися одне до одного ближче, пізнавати й шукати в собі Україну. Урбана стала своєрідним інтелектуальним мостом між цими «двома» світами.

На конференціях в Урбані-Шампейні обговорювалися питання, що стосувалися минулого та теперішнього України й діаспори. У ряді доповідей йшлося про цензуру українського слова – мовленого й друкованого в Росії царській і радянській; цензуру під польською й німецькою окупаціями, угорською та румунською та навіть за часів незалежності, де ще панували (а подекуди й нині господарюють) давні чиновники.

Багато сесій на конференціях було присвячено голодовому геноцидові в Радянській Україні 1932–1933 роках та нерозв'язаному питанню, хто й чому спричинив Чорнобильську трагедію 1986 року.

В Урбані-Шампейні вперше було порушено питання зростаючої, передусім мовної, асиміляції та занепаду зацікавлення організованим громадським і культурним життям серед української діаспори другого й третього поколінь у США і Канаді. Неодноразово порушувалася проблема «четвертої хвилі» та причини несподіваного масового виїзду українців з власної Батьківщини після проголошення незалежності.

У зв'язку з цим та загальним асиміляційним процесом було оформлено (1998) при Українській науково-дослідній програмі ініціативний комітет для заснування Інституту досліджень української діаспори. До комітету ввійшли соціологи Всеволод Ісаїв та Олег Воловина, а також Юліян Куляс, Ярослав Розумний (координатор), Дмитро Штогрин...

Учасники конференцій також почали турбуватися долею українських архівів у Північній Америці, які потребують постійного їх зберігання й безпеки. 2002 року цьому питанню присвячено окрему дводенну конференцію.

Досвід показує, що нам важко усвідомити й зрозуміти важливість елементарної істини щодо свого минулого. Наша організована спільнота, замість прислухатися та самим братися за діло, чекає і ініціативи і виконання від своєї інтеліґенції. Не краще, здається, поставлена ця справа і в Україні, де приспано громадянський інстинкт.

Тут дискутувалися стан і статус української мови в Україні – від російської радянщини до продовження статусу-кво в незалежній державі. Обговорювалися проблеми історичних, політичних, економічних та культурних стосунків України зі своїми сусідами, особливо з Росією, тощо.

ТРИ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРОГРАМИ

– Пане Ярославе, яке, на Вашу думку, місце і роль належить міжнародним конференціям в Іллінойському університеті як у житті української діаспори, так і держави України взагалі?

– Як на мене, чітко простежуються три аспекти вищезгаданого проекту, що полягають у специфічності урбанських конференцій, їхній академічній і суспільній ролі та перспективі дальшого існування.

Зокрема, головна їхня особливість – те, що проіснували чверть століття. Такого не знають жоден українознавчий інститут, кафедра чи фундація ні в діаспорі, ні в Україні. Цей проект завдячує своєму тривалому існуванню великому сподвижництву Дмитра Штогрина, непересічних осіб, згуртованих у Фундації розбудови українських студій в Іллінойському університеті, ентузіазмові голови фундації пані Раїси Братків та допомозі інших фінансових інституцій, особливо фондові «Відродження» під керівництвом доктора Юліяна Куляса, усіх вищеназваних добродіїв.

Наступною важливою рисою конференцій є те, що вони зосереджуються на одному полі – на актуальних питаннях українського політичного, культурного й економічного життя тут, у діаспорі, й Україні. Вони досліджують та заповнюють створені вакууми, викривлення та безправні присвоювання духовних надбань українських талантів.

Ще одна прикмета – подібні заходи привертають увагу великої кількості учасників з усіх країн та континентів, людей професійного розуміння своєї дисципліни й громадянської настанови.

А щодо слідів цих конференцій, себто, який вплив – науковий і суспільний – вони мали на процеси в діаспорі й Україні, як віддзеркалювали або формували громадянську думку – важко з певністю зміряти.

Крім того, за редакцією Тараса Гунчака й Дмитра Штогрина з'явився англомовний збірник статей, виголошених на цих конференціях, що були присвячені темі України в Другій світовій війні. Невдовзі побачать світ англомовний збірник літературних тем на пошану Дмитра Штогрина за редакцією Ярослава Розумного, а також збірник-реєстр тем усіх доповідей, прочитаних в Урбані-Шампейні за останні 25 років під редакцією Дмитра Штогрина, Ярослава Розумного та Володимира Сергійчука. Випуск усіх цих видань фінансований сім'єю Володимира і Раїси Братків.

Після такого успішного чвертьсторіччя хочеться говорити про майбутнє цієї програми. Очевидно, такий проект і в інтересі самого Іллінойського університету, українознавчої дисципліни й української спільноти центральних і західних штатів Америки. Урбана-Шампейн має вже свою довголітню українознавчу традицію й добре ім'я, а найважливіше – прихильну громадську й меценатську базу. Отже – існує стабільна база для творення кафедри українознавства, при якій можуть продовжуватися щорічні конференції, що стануть продовженням успішного й унікального чвертьстоліття, яке ми, українці, пережили разом упродовж останніх 25 років.

Розмову вів
Микола СЕРГІЙЧУК,
Київ–Урбана-Шампейн–Київ

Учасники ювілейної XXV конференції в Іллінойському університеті

АКТУАЛЬНО

ВІДОЗВА

НА ЗАХИСТ ДЕРЖАВНОЇ МОВИ УКРАЇНИ

Ми, діячі науки і культури різних країн, учасники XXV щорічної Конференції з української проблематики при Іллінойському університеті в Урбані-Шампейні (США), глибоко стурбовані загрозою, яка нависла над нашою рідною державною мовою. Численні спроби утвердити так званий регіональний статус російської мови сіють розбрат і ворожнечу, розхитують основи державності.

У своїх домаганнях антиукраїнські сили посилаються на Європейську Хартію мов. Але ратифікація Верховною Радою цієї Хартії, за висновками експертів, суперечить 10-й статті Конституції України. До того ж мовам національних меншин, а тим більше російській, ніщо не загрожує. Підтримки і захисту насамперед потребує вкрай занедбана державна мова.

Ситуація дедалі загострюється. В Україні панує чужа мова. Україну заполонили чужа література, чужі засоби масової інформації. І це викликає велику тривогу.

Ми звертаємося до Вас, пане Президенте, до Парламенту та Уряду України, до всього українського народу. Захистімо конституційні основи незалежної України! Станьмо громадою за державну мову! Не даймо роздерти на регіональні шматочки нашу рідну землю, яка одна-єдина для кожного українця на планеті!

Відозву підписали:

Федеріко Аргентієрі (Італія), **Галік Артемчук, Олена Бачун, Олена Бетлій, Елла Бистрицька, Галина Бійчук** (Україна), **Катерина Броун, Людмила Вуссек, Олег Воловина** (США), **Оксана Гайова** (Україна), **Ігор Галагіда** (Польща), **Іван Головінський, Сергій Горлянський, Ася Гумецька, Андрій Горняткевич** (Канада), **Тарас Гунчак** (США), **Микола Железняк, Лариса Зязюн** (Україна), **Марія Климчак** (США), **Ярослав Кміт** (Україна), **Найджел Лінсен Коллі** (Велика Британія), **Лада Коломієць** (Україна), **Олексій Коновал** (США), **Тетяна Конончук** (Україна), **Галина Кошарська** (Австралія), **Олег Купчинський** (Україна), **Александра Куропась, Мирон Куропась** (США), **Наталія Ломінська** (Україна), **Олександр Лужницький** (США), **Ольга Лучук, Тарас Лучук** (Україна), **Девід Марпл** (Канада), **Ігор Масник, Зиновій Лев Мельник** (США), **Степан Мельничук** (Україна), **Галина Миронюк, Михайло Найден** (США), **Ігор Пасічник** (Україна), **Людмила Пекарська** (Велика Британія), **Петро Перебийніс** (Україна), **Людмила Попович** (Сербія), **Анна Процик** (США), **Світлана Роговик** (США), **Оксана Розумна, Ярослав Розумний** (Канада), **Олег Романчук** (Україна), **Ірина Рудницька, Леонід Рудницькнй** (США), **Олена Сацюк** (Пуерто-Ріко), **Галина Сварник** (Україна), **Роман Сербин** (Канада), **Володимир Сергійчук, Микола Сергійчук,** (Україна), **Христина Сохоцька** (Канада), **Натаніел Трамбул** (США), **Марія Фізер, Іван Фізер** (США), **Тарас Фініков** (Україна), **Марія Фішер-Слиж** (Канада), **Анна Фурнієр** (США), **Вадим Хмарський, Юліан Ших** (Україна), **Євстахія Штогрин, Дмитро Штогрин** (США), **Наталія Яковенко, Ярослав Яцків** (Україна).

23 червня 2006 року, Урбана-Шампейн, штат Іллінойс, США.

ІСТОРІЯ І СУЧАСНІСТЬ

МОСКОВІЯ І ФАЛЬШУВАННЯ ІСТОРІЇ

Володимир БЕЛІНСЬКИЙ

(Закінчення. Початок у числі 30)

Та найбільший курйоз стався згодом. 1803 року відомий історик М. Карамзін приступив до написання книги «Истории государства Российского» в 12 томах. Хочу звернути увагу – до 1811 року автор написав кілька перших томів, бо того ж таки 1811 року він їх особисто читав імператорові Олександру І. Про те повідомляє сам М. Карамзін на перших сторінках книги. Ця праця стала його лебединою піснею «во славу Москве и ее князьям». Але з М. Карамзіним під час написання книги сталася трагедія. Сівши до столу та перегорнувши всі «знайдені» на той час «Летописные своды», він не знайшов у них року заснування Москви! І це при тому, що його праця присвячувалася Москві та її князям на подяку «за собирание земли русской». Що, гадаєте, він став робити? Саме так! Почав шукати потрібний «летописный свод». І, звичайно ж, знайшов!

Послухайте: «В 1809 году... нашел я два сокровища в одной книге: летопись Киевскую известную единственно Татищеву, и Волынскую, прежде никому не известную... Через несколько месяцев достал я и другой список их: принадлежав некогда Ипатьевскому монастырю, он скрывался в библиотеке С.-Петербургской Академии наук между Дефектами» (Н. Карамзін).

Ось так: захотів – і знайшов! І не в якомусь там глухому монастирі, а в самій Академії наук. Бо саме в тому Іпатіївському списку вперше згадується Москва, та ще й у 1147 році. Пам'ятаєте: «Прииди ко мне, брате, во Москву».

Отож, у житті «сочинителей российской истории» дива траплялись на кожному кроці. Невже, гадаєте, М. Карамзін міг дозволити, аби згадка про Москву вперше з'явилась лише 1272 року, за часів хана Золотої Орди Менгу-Тімура, під час третього золотоординського перепису населення Ростово-Суздальської землі? Звичайно, ні! Тому й «знайшов» саме те, що шукав – Іпатіївський «общерусский летописный свод».

Не станемо докопуватися до істини – хто той літопис писав: Катерина ІІ чи сам М. Карамзін. Бо таке в російській історії траплялось і далі. Так, у середині ХІХ століття професор М. Погодін «обнаружил «Погодинскую летопись», а наприкінці ХІХ століття – академік М. Лихачов «открыл Рогожский летописец». Що цікаво, кожен «знаходив» те, що йому було потрібно.

Неймовірно, але невігласи продовжували справу фальшування російської історії. Куди лишень не пхалися, скрізь полишали слід. Отак і Микола Карамзін – взяв та й повідомив усім, що саме за Катерини ІІ вперше з'явилися сотні так званих «летописных сводов», та ще й осудив таку велику працю. Хоча, звичайно, знав, навіщо імператриця так чинила. Надто вже був упевненим в остаточній перемозі над «малоросами», тому й молов язиком зайве: «Екатерина Великая страстно любя нашу Историю, первая указала печатать летописи. Издержали немало денег, но не сделали нужнейшего: исправного ученого свода летописей. Какая нужда печатать одно в двадцати книгах».

Подивіться, про яку силу-силенну «летописних сводов» повідомив лише М. Карамзін: Лаврентіївський, Троїцький, Іпатіївський, Хлєбніківський, Кенігсберзький, Ростовський, Воскресенський, Львовський, Архівський тощо. Так з'явилися сотні «нових» літописів, але навіки зникли київські стародруки. І аби Ви, шановний читачу, переконалися, що Катерина ІІ тримала в руках українські писемні святині, послухайте ще раз О. Храповицького.

23 червня 1791 року. «Принялись за Российскую Историю; говорили со мной о Несторе. «Я (О. Храповицький): nous l'avons vri en original» (стр. 243). Що в перекладі з французької мови: «Ми його бачили в оригіналі».

Сподіваюся, Ви пам'ятаєте, що великий Нестор залишив по собі працю «Повість временних літ». Отож про оригінал того твору і мовилося. Зауважу – свої скарби та раритети Катерина ІІ, як і її наступники, тримали при собі в С.-Петербурзі. Тож згоріти в Москві 1812 року вони не могли. А думати, ніби Катерина ІІ та О. Храповицький не знали, що означає слово «оригінал», не маємо права. Бо згадайте, скільки великих раритетів (оригіналів) скупила Катерина ІІ за час свого правління та зібрала в Ермітажі.

Не наводитиму ще з десяток великих українських раритетів, що вціліли з далеких ХІ-ХІІІ століть та були нахабно вивезені до Московії і знищені там чи запроторені до секретних сховищ. Москва в усі часи вміла добре заплутувати свої сліди. Зникли українські історичні святині, а нам підкинули так звані «общерусские летописные своды». Щось таки страшно не влаштовувало Катерину ІІ та її поплічників у наших стародруках, бо навіть до тих «общерусских летописных сводов» включили геть знівечений текст «Повісті временних літ». Прислухаймося до великого дослідника московських літописів професора О. Шахматова. Дослідивши десятки так званих «общерусских летописных сводов», він визначив: «Я отрицаю самую возможность того, что Нестор знал летописное сказание в том его виде, в каком оно дошло до нас, в составе хотя бы начального свода».

Не стану наводити сотні «вставок» до тексту «Повісті временних літ» установлених професором О. Шахматовим. Подібної компіляції не могли вчинити літописці пізнішого часу (після ХІІ століття). Бо ми пам'ятаємо велике свідчення статс-секретаря Катерини ІІ: «Ми його (твір Нестора. – *В. Б.*) бачили в оригіналі».

І то не пусті слова.

ВІД АВТОРА

БО ТО КУДИ?

Іван АНДРУСЯК, поет

В Івана Франка, півтора століття від народження якого відзначатимемо незабаром, є поемка, яка в різних редакціях зветься «Ботокуди» чи «Вісті з краю ботокудів» – напрочуд жорстка сатира на тогочасну галичанську громадсько-політичну гризню:

В краї тім жиють прикупі
Всумішку трояки люди:
Неприязні елементи,
Бидло й праві ботокуди.

Установивши, що ботокудів натворив Встидіон, коли напав «дивний ґедзень на народи», Франко настільки смачно воздав кожній тварі по парі теплих слів – аж досі дух перехоплює! Та попри те, що сьогочасні «встидіони» гризуться поміжи собою не менше, ніж тогочасні, а мо' й більше, – поемка якось ніби загубилася в стотомовій вирві Франкової спадщини. А дарма: по-новому перечитати її сьогодні корисно й цікаво не стільки через гризню, деталі котрої повсякчас ті самі («Вічно нас манить і тягне В рідним бабратись болоті»), скільки через справдешню кафкіанську абсурдність текстових перипетій, помножену на буквально постмодерну гру в'їдливістю.

Власне, цим і займається Андрій Малащук – письменник із міста Франкових мук Коломиї, – подаючи на читацький дискурс (бо про суд у постмодерному світі вести мову вже якось непристойно) свою першу книжку прози «Атентат для Герострата», хоча перед тим і зажив доброї слави поета. І річ тут зовсім не про те, що в одній із Андрієвих повістей так само зринають справдешні ботокуди – істинні, чистокровні; ба навіть не в тому, що автор дозволяє собі пригадати, з якого латиноамериканського симулякра вивудив Франко це колоритне й напрочуд влучне в українській традиції (бо то куди?) словечко. Суть у тому, що Малащук нахабно вивудив у самого Франка «золотий ключик» його сатири – в'їдливість.

Так, Андрій Малащук – напрочуд в'їдливий письменник. Ця риса мистецького характеру (власне кажучи, специфіка таланту) тяжко надається до розкриття поетичними засобами, хоча в Андрієвій поезії вона також проявляється, – зате вже в прозі він, як тепер модно казати, «відірвався на повню» (синонім: вити на місяць). У повісті «Ботокуди» найдужче дістається від нього знаменитій своєю гризливістю письменницькій братії, «колеґам по цеху» – в цьому сенсі твір дещо нагадує відомий «пєрєстроєчний» фільм про шапки, які «сопілка пісатєлєй» отримала для своїх, прости Господи, членів і розподіляла «за мірою внеску в літературу». Але Андрій посувається значно глибше, не зациклюючись на самій лише цеховій гризні, а витворюючи злу, жорстоку, безцеремонно хльостку пародію на суспільство некрофільських псевдоцінностей, у якому тільки з лайна й творяться вірші – інакше їм братися нема з чого. Вся оця «некрофілiє, дульче мелодiє» (чи не так колись співала, даруйте на нецензурній згадці, Софія Ротару!) настільки червом вгризлася в українську, ще раз даруйте, ментальність, що її тільки так – в'їдливою, буквально зневажливою сатирою – й можна з-під сердець повиколупувати.

Та, попри це, Андрій Малащук – не «психотерапевт пера». Він – усього лише гравець, і гра його надзвичайно азартна – література. Адже це справді неабиякий азарт – говорити про вічність із тими, кому до вічності, як свині до неба. Себто, з нами, шановні читачі. Причому говорити це в лоб, але не скочуватись до хамства. Їй Богу, суцільний адреналін! Так можуть грати лише ті, кому «однаково, чи буду – ой, не однаково мені». У цьому сенсі Малащук – постмодерніст, але не у вульгарному термінологічному визначенні цього «з'явища», а в істинно філософському усвідомленні того, що після сучасності буде... так само сучасність, лише дещо цинічніша. Себто, за Франком:

Діл їх якось не видати,
Лиш страшнії чути вісти,
Що всіх правих ботокудів
Вони раді б в каші з'їсти.
Бидло – що сказать про нього?
З масті сіре, їсть невпинно
(Як є що), спить, робить, родить,
Ну, і Богу душу винно.

Це особливо цікаво проявлене в перманентних Малащукових звертаннях до (не смійтеся) вічних сюжетів, зокрема, в «триповісті» «Уриїл і три кола печалі», де історія культури відчується не інакше як історія «кодла», яке вічно «клубиться» на одному і тому ж місці одніеї й тієї ж сучасності (сучої ясності). «І тільки Земля, ця невпокорена й покарана планета, торохтіла небесами, мов перехняблений віз, залишаючи на своєму сліду багряні китиці»...

Видавець Конгрес Українських Націоналістів

Засновник Степан Брацюнь

Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Анатолій Погрібний, Ярослав Радевич-Винницький, Степан Семенюк

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net www.nacija.org.ua

Адреса видавця: 01004, вул. Горького 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Головний редактор Михайло Сидоржевський

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003р.

Передплатний індекс: 09715

Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26001016925980 в банку "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300131, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.

Газету видрукувано у ВАТ "Видавництво "Київська правда"

Замовлення №

Наклад 60 000 примірників

Ціна договірна